

Silmän tarkan näön alueen ryppykalvo

Lääkärikirja Duodecim

22.12.2021

Silmätautien erikoislääkäri Matti Seppänen

- Syyt
- Riskitekijät
- Oireet
- Milloin hoitoon
- Taudin toteaminen
- Tutkimukset
- Erotusdiagnostiikka
- Hoito
- Kirjallisuutta

Keskeistä

- Näöntarkkuuden heikentyminen ja kuvan vääristyminen voi johtua tarkan näön alueen ryppykalvosta.
- Tarkan näköalueen ryppykalvo on keskeisen näköalueen ikääntymiseen liittyvä tila.
- Tarkan näköalueen ryppykalvoa seurataan usein vuosia.
- Ryppykalvon leikkaushoitoa voidaan harkita, jos näöntarkkuus alenee.

Silmän tarkan näön alueella eli makulan alueella voi esiintyä verkkokalvon kerrosten poimuuntumista. Tilaa kutsutaan ryppykalvoksi ("macular pucker", makulan ryppykalvo), epiretinaalimembraaniksi, sellofaanimakulopatiaksi tai preretinaalifibroosiksi.

Syyt

Ikääntymisen myötä verkkokalvon kerroksiin voi tulla repeämä, joka saa aikaan lisääntyneen kollageenin tuotannon verkkokalvolla aiheuttaen ryppykalvon.

Riskitekijät

Lasiasen irtauma ja verkkokalvorepeämät altistavat ryppykalvolle. Samoin silmään tehdyt leikkaukset, kuten esimerkiksi kaihileikkaus, lasiaiskirurginen toimenpide tai verkkokalvoirtauman korjausleikkaus, lisäävät ryppykalvon muodostumisen riskiä.

Myös pitkälle edennyt diabeettinen verkkokalvosairaus sekä silmänsisäiset tulehdukset ja kasvaimet altistavat ryppykalvolle.

Oireet

Ryppykalvo voi olla pitkään oireeton. Edetessään ryppykalvo voi aiheuttaa näöntarkkuuden heikkenemistä tai koetun kuvan vääristymistä.

Milloin hoitoon

Näöntarkkuuden heikentyminen ja viivojen vääristyminen on aina aihe tutkimuksiin. Ryppykalvon kirurgista hoitoa harkitaan, jos näöntarkkuus on alentunut merkittävästi tai viivojen vääristyminen haittaa.

Taudin toteaminen

Silmälääkäri toteaa taudin biomikroskooppitutkimuksen ja tarvittaessa silmänpohjan valokerroskuvauksen avulla.

Tutkimukset

Tarkan näön alueen valokerroskuvaus (ns. makula-OCT) on keskeinen tutkimus ryppykalvon diagnostiikassa ja seurannassa. Silmälääkärin suorittama biomikroskooppitutkimus tehdään muiden silmäsairauksien diagnosoimiseksi.

Erotusdiagnostiikka

Tarkan näön alueen rakkulamainen turvotus (ns. kystinen makulaturvotus) voi oireiltaan muistuttaa ryppykalvoa. Diabeettinen verkkokalvosairaus voi tuottaa samanlaisia oireita, kuten myös kostea [ikärappeuma](#), joka aiheuttaa verkkokalvon paksuuntumista.

Hoito

Ryppykalvoa ei tarvitse hoitaa, jos näöntarkkuus pysyy riittävän hyvänä ja jos kuvan vääristymisestä ei tule haittaa. Tarvittaessa hoidoksi harkitaan lasiaisverkkokalvokirurgista toimenpidettä, jossa suoritetaan kalvojen kirurginen kuorinta (ns. vitreoretinaalikirurginen membranektomia).

Artikkelin tunnus: dlk01233 (027.038)

© 2022 Kustannus Oy Duodecim